

Joan Santanach: “Els vius’ no pretén pas assenyalar culpables”

Per Ramon Teixidó, a Portada 3 de Des de 2019

El filòleg, editor i professor d'història de la literatura catalana (UB) **Joan Santanach** ha publicat ‘Els vius’ (Ed. Meteora, 2019). La novel·la explica la lluita per la supervivència de Carmen Orriol, una jove i atractiva infermera que es queda vídua l'any 1936 després que el seu marit, un coronel fidel a la República, és afusellat a Burgos.

Joan Santanach

Escriure ‘El vius’ va ser una necessitat o un repte?

No sé si parlaria de necessitat. Potser més aviat de repte. Ja havia fet alguns intents d'escriure narracions llargues, que no havien acabat de reeixir. Si no hi comptem, esclar, *Bèsties*, una obra de teatre publicada el 2017 en què reescrivia el *Llibre de les bèsties* de Lluís. En el cas d'*Els vius*, la idea va quallar i el text va anar creixent de mica en mica. Ha estat una redacció lenta, d'uns quants anys, amb temporades de descans i repeses intenses.

A quines fonts vas recórrer?

La trama, el relat de fons, és una història que no necessàriament havia de situar-se en la guerra civil espanyola ni en la postguerra. És una història traslladable a moltes altres coordenades geogràfiques i històriques. Evidentment, això no exclou la investigació un cop vaig haver decidit localitzar-la a l'Espanya dels anys de la guerra i de la dècada dels quaranta. Llibres, testimonis directes, diaris, cinema... m'he servit de tot el que he tingut a l'abast.

Per què vas decidir que la protagonista visqués a Burgos?

Em va semblar interessant, des d'un punt de vista literari, posar-me en la pell d'una persona que havia viscut la guerra al centre de l'Espanya facciosa i els primers anys de la postguerra a Madrid. No és una perspectiva gens habitual en la narrativa en llengua catalana. Em permetia, a més, adoptar-hi un major distanciament ideològic.

Com viu la Carmen el canvi estratègic del règim franquista, forçat per la derrota de Hitler?

El personatge, tot i trobar-se, en aquells moments de dubtes, molt a prop del poder franquista, disposa de poca informació. Com, de fet, li passava al conjunt de la població. L'esperança que la derrota dels nazis va fer néixer en els republicans de seguida es va veure frustrada per la continuïtat del règim, reblada a partir dels acords amb els EUA.

Quin paper hi juga en Martí, un grum català d'un hotel de Santander?

ACTUALITAT

- Joan Santanach: “Els vius’ no pretén pas assenyalar culpables”
- De naixements i aparicions
- El Festival Internacional de curtmetratges de Pineda es trasllada a la segona setmana de juliol
- Josep Maria Virgili: “La castellanització pot comportar la mort de la nostra llengua”
- La ‘Bona gent’ de Quim Masferrer
- Drons de repartiment
- ‘Los Miserables’, de Ladj Ly
- El filòsof i la solitud
- Romàntic
- ‘Tony Takitani’, de Haruki Murakami

LES MÉS...

Llegides Comentades

- Josep Maria Virgili: "La castellanització pot comportar la mort de la nostra llengua"
- La 'Bona gent' de Quim Masferrer
- El Festival Internacional de curtmetratges de Pineda es trasllada a la segona setmana de juliol
- 'Los Miserables', de Ladj Ly
- 'El irlandés', de Martin Scorsese

Portada del llibre

Martí és un contrapunt, un relator que observa enlluernat una persona com Carmen, atractiva i refinada, alhora que no acaba de copsar la tragèdia ni els jocs de poder en què el personatge es mou.

L'obra és també un homenatge vers les persones anònimes que van patir la postguerra?

La pretesa pau sorgida de la guerra de 1936-1939 va ser d'una violència difícil de copsar per als que no l'hem viscut. La por, i sovint no sols la por, va condicionar l'existència d'aquells que en van patir sobretot els primers anys. Després també, no oblidem que a Via Laietana s'hi torturava habitualment i que Puig Antich va ser executat el març de 1974. Però els primers anys van ser duríssims. En aquestes circumstàncies, la compassió per les víctimes em sembla bàsica. I la no resignació davant de la injustícia.

Després d'escriure la novel·la, tens un nou punt de vista sobre aquell difícil període històric?

Un nou punt de vista, diria que no. Per bé que segurament sí una visió més matisada. *Els vius* no pretén pas assenyalar culpables —ells mateixos es defineixen amb els seus actes—, sinó que, en tot cas, el lector es planteja fins a quin punt els esdeveniments d'aquells anys han condicionat la nostra pròpia realitat. Són moltes les rèmores del passat franquista que arrossega l'Estat espanyol, que condicionen de forma alarmant la seva democràcia.

Penses donar continuïtat a aquesta línia literària o apostes per nous projectes?

Em costa definir-me sobre aquesta qüestió. Els projectes que ara mateix tinc oberts són bastant diferents, perquè m'agrada provar coses noves, que s'allunyin del que ja he fet, però no vull tancar-me cap porta. El temps dirà.

Entrevista: **Ramon Teixidó**

0

Me gusta

Comparteix

DEIXA UN COMENTARI

Nom (obligatori)

Mail (no serà publicat) (obligatori)

Web

[» Només d'ús dels comentaris](#)

2019 **Diari Maresme**

Qui som | Contactar | Tu fas Diari Maresme | Publicitat | Avis legal
Aquest diari es publica sota llicència Creative Commons.

Aquest lloc web utilitza cookies, tant pròpies com de tercers. Si continua navegant, considerem que accepta el seu ús.

Accepto

[Més informació](#)